

Hämeen liiton toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028 ja talousarvio 2026.

Hämeen maakuntavaltuusto 24.11.2025

Sisältö

Maakuntajohtajan saatesanat	3	Talousarvio perusteluineen vuodelle 2026 ja	
Hämeen liitto	5	toimintasuunnitelma vuosille 2026–2028	27
Hämeen liiton organisaatio 1.1.2026	7	Talousarvion yleisperustelut ja sitovuusaste	28
Hämeen liiton strategia 2020–2025	8	Talousarvio vuodelle 2026	29
Johdanto toiminta- ja taloussuunnitelmaan ja talousarvioon	13	Käyttötalousosa	29
Maakunnan kehittämisen lähtökohdat	14	Käyttötalousosan yksityiskohtaiset perustelut	30
Maakunnan suunnittelujärjestelmä	15	Investointiosa	34
Luottamushenkilöhallinto	16	Rahoitusosa	34
Maakuntavaltuuston toiminta	17	Tuloslaskelma	34
Tarkastuslautakunnan toiminta	18	Talousarviotaulukot vuodelle 2025 ja	
Maakuntahallituksen toiminta	19	suunnitelmavuosille 2025–2027	35
Maakunnan yhteistyöryhmän toiminta	20	Taulukko: Käyttötalousosa	36
Toiminta ja tavoitteet 2026 ja suunnitelma 2027–2028	21	Taulukko: Tuloslaskelma	37
Maakuntavaltuuston tavoitteet: Edunvalvonta	22	Taulukko: Investointiosa	38
Maakuntavaltuuston tavoitteet: Yhteistyö	23	Taulukko: Rahoitusosa	39
Maakuntavaltuuston tavoitteet: Kehittäminen	24	Taulukko: Jäsenkuntien maksuosuudet vuodelle 2025	40
Maakuntavaltuuston tavoitteet: Yksilö – Organisaatio – Verkostot	26	Taulukko: Taseen yli-/alijäämän kehittyminen	41

Maakuntajohtajan saate 1/2

Siirrymme vuoteen 2026 hyvin kaksijakoisissa tunnelmissa. Taloudellinen toimintaympäristö on vakautunut jonkin verran ja pieniä kasvun oraita on jo näköpiirissä. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku parantavat kuluttajien ostovoimaa. Yhdysvaltojen kauppapolitiikan nopeilla käännoksillä on kuitenkin merkittäviä vaikutuksia koko maailmantalouteen, heijastuen siten myös Suomeen ja Eurooppaan. Kasvua Suomessa tukevat investoinnit mm. energiaan, puolustushankintoihin sekä rakentamisen herääminen. Kanta-Hämeelle keskeistä on edelleen erityisesti teollisuuden menestys ja kasvukyky, maakuntamme ollessa yksi Suomen teollisuuden tukipilareista. Erityisesti puolustusallalla teollisuuden tilanne maakunnassa on kohentunut merkittävästi.

Kauppalehden tilastollisen tarkastelun perusteella vuoden 2025 syksyllä Kanta-Hämeen yritysten tilanne yli 500 000 € liikevaihdon yrityksissä oli maan sisäisessä vertailussa varsin hyvällä tasolla, mutta erityisesti pienempien yritysten menestymisen eteen on tehtävä jatkossakin merkittävästi maakunnallista yhteistyötä. Talouden ja työllisyyden kokonaiskuvassa työttömyysjaksot pitenevät, ja rakentamisen sekä elinkeinoelämän haasteet ovat levinneet myös asiantuntija-aloille. Kokonaiskuva on silti koko Suomeen verraten

hieman vahvempi ja työllisyysaste on edelleen maan keskitason yläpuolella. Viime vuosien talouden alavire ei ole kuitenkaan täysin hellittänyt ja vaikutukset näkyvät rakenteellisina haasteina työmarkkinoilla myös meillä Hämeessä. Myönteistä on myös se, että maan sisäinen muuttoliike on piristynyt ja antaa merkkejä tilanteen kohentumisesta.

Kanta-Hämeen väkiluku on viime vuodet pysynyt hieman alle 170 000 asukkaan. Väestötilannetta on ylläpitänyt pelkästään maahanmuutto, joskin on huomattava, että vuoden 2025 aikana maahanmuuton määrä on puolittunut kahteen aiempaan vuoteen verrattuna. Luonnollinen väestönkehitys on valitettavasti vahvasti negatiivista. Maakunnan työvoiman kehitys on entistä riippuvaisempi maahanmuutosta sekä maan sisäisestä muutosta, jotka vahvistavat väestöpohjaa ja työikäisten määrää.

Euroopan komission ehdotus uudeksi EU:n monivuotiseksi rahoituskehikseksi saatiin heinäkuussa 2025. Tulevat taloussuunnitelmavuodet ovat tietyllä tapaa siirtymäaikaa uuteen aikakauteen, vaikka nykyisen ohjelman toteuttaminen luonnollisesti jatkuu edelleen, joskin todennäköisin muutoksin ja uusine painotuksineen. EU:n rahoituskehysneuvotteluista on odotettavissa vaikeat EU:n budjettipaineiden vuoksi.

Ehdotuksessa on maakuntamme näkökulmasta hyviä ja huonoja asioita. Vahvat panostukset puolustukseen, turvallisuuteen ja TKI-rahoitukseen vaikuttavat hyvältä, samaten vahvistuvat EU:n Horisontti, Interreg- ja Erasmus+ -ohjelmat. Huolta sen sijaan herättävät erityisesti ehdotus aluekehityspoliitiikan kansallistamisesta ja ohjelmaperusteisuudesta luopuminen uudessa kansallisessa ja alueellisessa kumppanuussuunnitelmassa (eng. National and Regional Partnership Plan).

Maatalouspolitiikan lohkolla on myös merkittäviä epävarmuuksia, erityisesti maaseudun elinkeinojen kehittämisen saralla. Erityisesti kansallisen NRPP:n osalta yhteistyö edunvalvonnassa kumppanimaakuntien kanssa on oltava vahvaa. Suomen saannon vähentyminen erityisesti koheesio- ja maatalouspolitiikan koplaantuessa on odotettavissa, mikä tarkoittaa, että erityisesti kilpaillun rahoituksen hankinnassa maakuntaan on parannettava suorituskykyä merkittävästi. Tulevana vuonna edunvalvonnan keskiössä on vaikuttaa mahdollisimman monikanavaisesti tulevaan rahoituskehikseen yhdessä kumppanimme kanssa. Suomen kokonaissaanto on tärkeää, mutta vähintään yhtä tärkeää on, että aluekehitysvaroja kohdennetaan sinne, missä niillä saadaan tehtyä parhaiten tulosta.

Maakuntajohtajan saate 1/2

Vuonna 2026 tulemme tekemään myös merkittäviä ratkaisuja Hämeen oman EU-toimiston jatkon suhteen, nykyisen sopimuksen päättyessä vuoden 2026 lopussa. Ansiokkaasti toiminut EU-toimistomme on hämäläisen yhteisponnistelun tulos ja ratkaisut toiminnan jatkamiseksi pyritään saamaan aikaan kevään 2026 aikana.

Aluekehittämisen osa-alueella uusi maakuntaohjelma on valmistumassa ja saatetaan valtuustoon vielä tämän vuoden lopulla. Painopisteet ovat jonkin verran vaihtuneet, huomioiden myös EU:n politiikassa tapahtuneet muutokset. Maakuntaohjelmaa on valmisteltu laajasti yhdessä sidosryhmien kanssa, pyrkien asemoimaan Hämettä mahdollisimman hyvin ennakoitaviin myötä- ja vastatuuliin. Olemme myös valmistautuneet päivittämään maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman, mikäli saamme siihen valtion vastinrahoituksen. Aluesuunnittelussa maakuntakaava on tällä hetkellä ”piirtovaiheessa” ja luonnos on tulossa nähtäville ensi vuoden alkupuolella. Yhteensovittamisen tarpeita riittää ja uusiutuvan energiantuotannon lisäksi tulevana vuosina ajankohtaisia kysymyksiä ovat myös energian siirtoon liittyvät hankkeet, kuten vety- ja monikaasuverkosto.

Valtion aluehallintouudistuksen myötä ensi vuoden alussa aloittavat myös uudet elinvoimakeskukset ja ELY-keskukset lakkaavat. Häme kuuluu Sisä-Suomen elinvoimakeskukseen yhdessä Pirkanmaan kanssa. Yhteistyötä rakennetaan tällä hetkellä ja voimme olla optimistisia, että toimintatavat ja työnjako järjestyvät hyvässä yhteistyössä. Odotuksia kohdentuu erityisesti Hämeen liikennehankkeiden parempaan yhteisedistämiseen yhdessä elinvoimakeskuksen kanssa. Hämeen liitto kokosi vuoden 2025 aikana myös kuntien edunvalvonta-asiat, joita pyrimme edistämään tulevana vuosina. Huomattava määrä näistä on liikennehankkeita. Vaikka perusväylänpidon rahoitusta on hieman saatu nostettua ja korjausvelan kasvu pysäytettyä, pikavoittoja ei edelleenkään ole odotettavissa. Erikseen mainittakoon, että tulevana vuosina pääradan parantaminen tulee olemaan edelleen vahvasti Hämeen liiton edunvalvonnan ja mielenkiinnon kohteena.

Hämeen liiton talousarvion rakentaminen taloussuunnitelmavuosille on tänä vuonna ollut poikkeuksellisen haasteellista. Liiton operatiivinen budjetti on kuitenkin saatu tasapainotettua tulevalle vuodelle maltillisella kuntaosuuksien korotuksella ja tehtäviä priorisoimalla. Kunta-alan palkkaratkaisut ja tasopalkkausjärjestelmän käyttöönotto valtakunnallisesti nostavat henkilöstökustannuksia jonkin verran.

Edessämme on myös Niittykadun toimitilojemme putkistojen saneeraus, jonka kustannukset ja rahoitustapa eivät ole vielä tätä kirjoitettaessa varmistuneet. Hämeen liitto omistaa kiinteistöyhtiöstä yli 61 %.

Valtakunnallisen taloustilanteen ollessa heikko, heijastuvat vaikutukset kauttaaltaan myös kuntasektorille ja kuntien valtionrahoitukseen. Talousarvio onkin laadittu siten, että pyrimme omalta osaltamme myös löytämään toiminnasta edelleen tehostettavaa. Tämä tarkoittaa valitettavasti, että muuta kuin lakisääteistä toimintaa joudutaan mahdollisesti vähentämään tai siirtämään tuleville vuosille. Tällä hetkellä Hämeen liitto on vakinaiselta henkilöstöltään Suomen pienin maakunnan liitto.

Huolimatta haasteista, voimme kuitenkin suunnata tulevaan vuoteen varsin optimistisinä. Hämeen hyvän yhteistekemisen malli kantaa, jos toimeen tartutaan. Olemme pieni ja ketterä maakunta, joka on jo nyt monilla areenoilla kokoaan suurempi ja vaikuttavampi. Tehkäämme siis yhdessä vahvasti työtä Hämeen hyväksi myös tulevana vuonna!

Toni K. Laine
Maakuntajohtaja

Hämeen liitto

Hämeen liitto on juureva ja arkea lähellä oleva Kanta-Hämeen maakunnan vaikuttava asiantuntija- ja kehittäjäorganisaatio, kuntayhtymä, jonka muodostavat 11 kantahämäläistä kuntaa.

Tavoitteemme ja toimintamme kärjet ryhmittyvät maakunnan ja sen kuntien edunvalvonnan, kehittämisen ja yhteistyön tehtävien ympärille. Toimintamme perustuu jäsenkuntien valtuustojen hyväksymään perussopimukseen.

Meillä on kaksi lakisääteistä päätehtävää: maakuntakaavoitus ja aluekehittäminen. Nämä pitävät sisällään erilaisia maakuntamme kehittämis- ja suunnittelutehtäviä sekä EU:n alue- ja rakennepolitiikan rahoittajatehtäviä. Ohjaamme alueellista kehittämistä lain ja asetusten mukaisesti. Lisäksi huolehdimme maakunnan liikennejärjestelmän kehittämisestä.

Tehtävämme on siis suurelta osin lakisääteistä, mutta on myös paljon kehittämistoimia, joissa voimme itse tai yhdessä maakunnan muiden toimijoiden kanssa tehdä valintoja.

Meillä työntekijät ovat alansa asiantuntijoita yksilöinä, osana Hämeen liiton organisaatiota ja sen tiimejä, sekä kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissaan. He ovat kehittämisen mestareita. Lisäksi meillä jokaisella on vastuu ja lupa kehittää ja laajentaa omaa asiantuntijuuttaan.

Olemme asettaneet kunnianhimoisia tavoitteita työllemme. Mottomme ”Asiantuntijuus intohimona” kertoo ajattelutavastamme ja työotteestamme. Tämä kannustaa ponnistelemaan. Työkulttuurimme on kaiken tämän lisäksi viritetty palvelemaan tiedon ja tiedolla johtamista.

Haluamme olla maakunnan paras ja Euroopan kärkeä edunvalvojana, kehittäjänä ja yhteistyön tekijänä, mutta myös työpaikkana. Meillä on kannustava ja tukea antava hyvähenkinen työyhteisö.

Toimistomme sijaitsee Hämeenlinnassa. Meillä työntekijät saavat käyttöönsä liikunta-, kulttuuri-, hieronta- ja lounasedun sekä kattavan työterveyshuollon. Olemme joustavat työpaikka työn ja muun elämän yhteensovittamisessa.

Kansainvälinen arki meillä näkyy erityisesti Hämeen oman Brysselin toimiston, Häme EU Officen kautta, mutta myös kansainvälisten verkostojen välityksellä, joissa olemme mukana.

Hämeen liitto 2/2

Maakunnan edunvalvoja

Olemme terävä, kyvykäs ja vahvasti argumentoiva maakunnan ja sen kuntien tuki. Elämme kansainvälistä arkea, tiedostamme EU-politiikan mahdollisuudet ja olemme mukana Suomen ja EU:n välisessä keskustelussa. Tunnistamme myös valtakunnan politiikan oleelliset prosessit ja pelaajat – kehen vaikutamme milloinkin ja kenen kanssa.

Yhteistyön tekijä

Tunnistamme maakunnan kasvuun vaikuttavat tärkeät toimijat, joiden resurssit yhdistetään ja kohdistetaan tehokkaasti. Näitä ovat mm. keskeiset yritykset, kunnat, kehittämisorganisaatiot, oppilaitokset, tutkimuslaitokset ja rahoittajat niin Kanta-Hämeessä kuin muuallakin Suomessa ja kansainvälisesti.

Rakennamme systemaattisesti kilpailukyvyn kannalta oleellisia verkostoja ja alustoja. Tuotamme yhteistyöpalveluita kolminapaisen maakuntamme toimijoiden yhdessä sopimiin tehtäviin. Tarjoamme niille sisällöille, sekä silloin kun kunnat ja muut toimijat niin päättävät, maakunnan yhteiselle tekemiselle kotipesän.

Kehittämisen mahdollistaja

Me ohjaamme strategisesti maakunnan hankesalkkua, ja kokoamme toteuttamisvoiman maakuntaohjelmassa valittujen kehittämisen painopisteiden taakse. Rahoitusohjelmakauden valmistelu, rahoitettavien hankkeiden valinta ja hankeconsortioiden tukeminen eri rahoituslähteiden hyödyntämiseksi tähtäävät yhteiseen päämäärään.

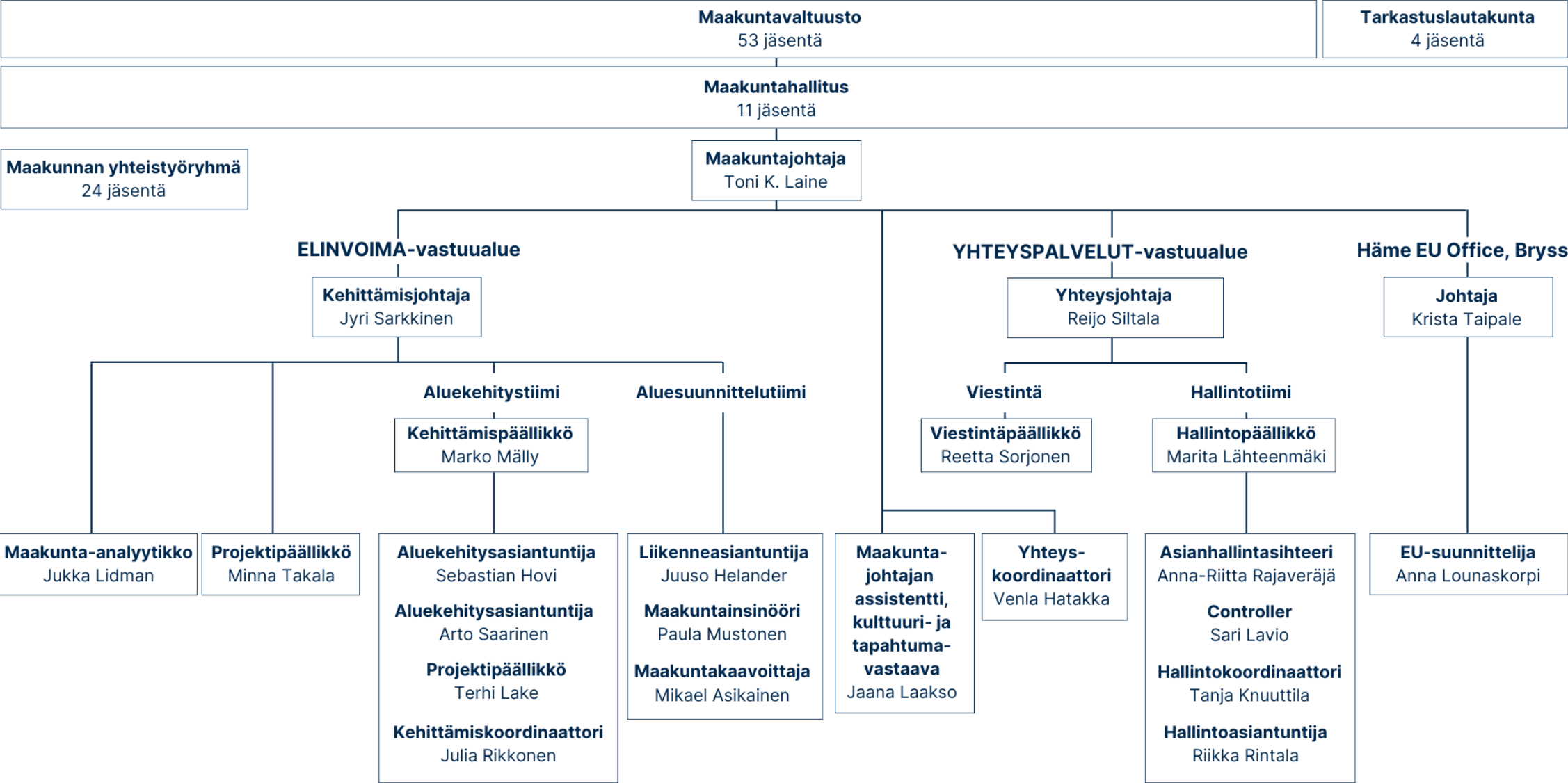
Luomme kasvun edellytyksiä ja kestävän elämäntavan ja kehityksen perustaa, joiden edistämisessä hyödynnämme maakuntakaavaa, liikennejärjestelmäsuunnitelmaa ja muita suunnittelun välineitä. Joskus joudumme tekemään ankariakin valintoja, kun kokoamme entistä määrätietoisemmin kehittämisen sisältöjä.

Tunnistamme ne maakuntamme vahvuudet, joihin kehittämispanokset kannattaa suunnata aluetalouden uudistamiseksi ja vahvistamiseksi.

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Hämeen liiton organisaatio 1.1.2026

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Päivitettävä

Hämeen liiton strategia 2020–2025.

Maakunnan palveluksessa – asiantuntijuus intohimona.

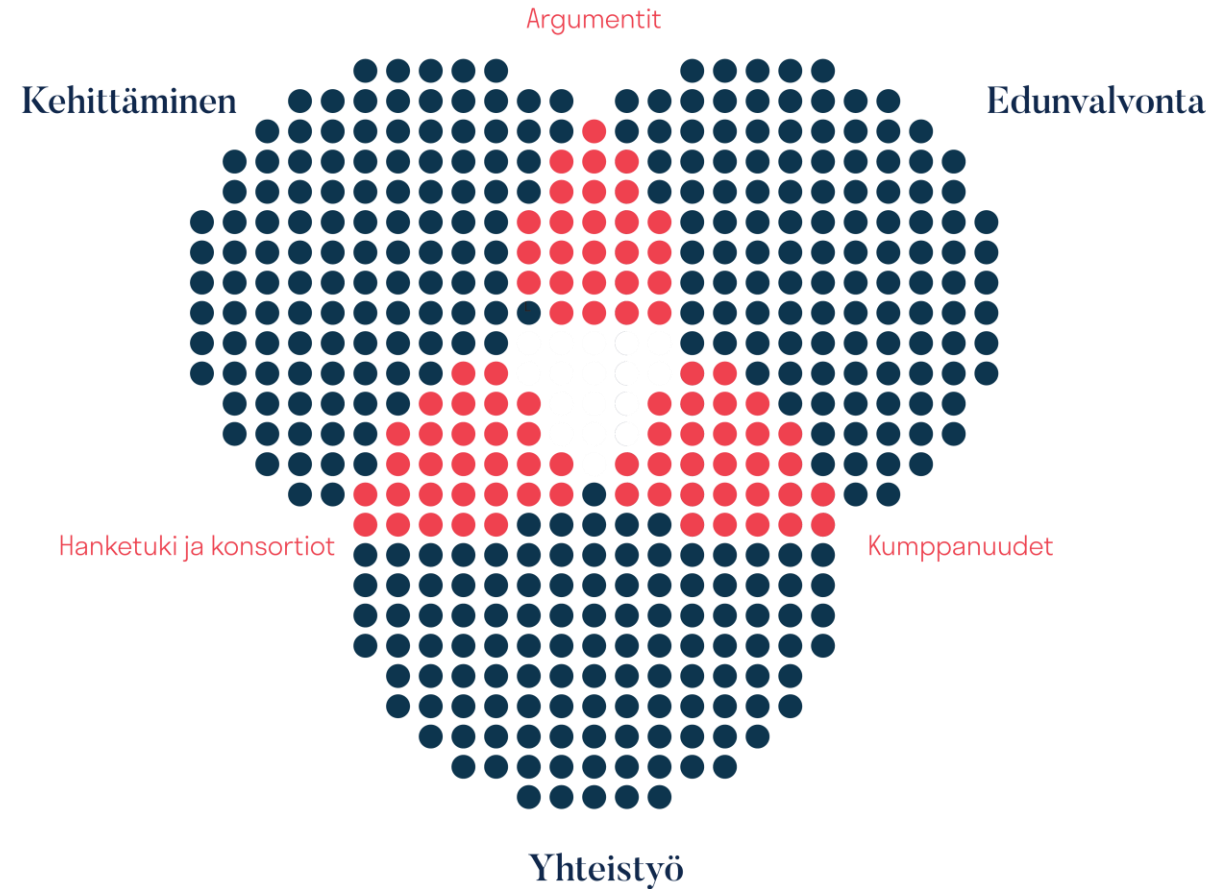
Hämeen liiton strategia 2020–2025

Maakunnan palveluksessa kokoamme yhteen Hämeen liiton kansanvaltaisen luottamushenkilöhallinnon ja virastossa työskentelevän henkilöstön.

Asiantuntijuus intohimona kertoo ajattelutavastamme ja työotteestamme. Sanoituksen ovat muotoilleet Hämeen maakuntahallitus kokouksessaan ja Hämeen liiton henkilöstö strategiatyöpajassaan.

Perustehtävämme on kansanvaltaiseen päätöksentekoon tukeutuva Kanta-Hämeen maakunnan vaikuttava asiantuntija- ja kehittäjäorganisaatio. Perustehtäväämme on määritelty kolme elementtiä:

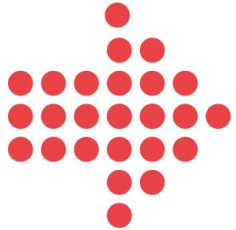
- Lähtökohtana ja perustana kansanvaltainen päätöksenteko
- Maantieteellinen asemointi Kanta-Hämeeseen
- Vaikuttavuus, asiantuntemus ja kehittäminen.

Arvot toimintamme perustana

Arvopohjamme periytyy edellisestä strategiasta edustaen jatkuvuutta. Strategiaa varten tehdyssä sidosryhmäkyselyssä näihin arvoihin perustuvat määrittelyt saivat runsaasti mainintoja. Se kertoo, että olemme eläneet ja tehneet työtä arvojemme mukaisesti. Henkilöstömme on muotoillut nämä arvojen uudet sanoitukset strategiatyöpajassaan:

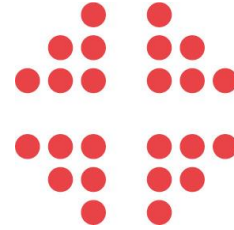
Tulevaisuus

Luomme rohkeasti suuntaa ja aistimme tulevaa.

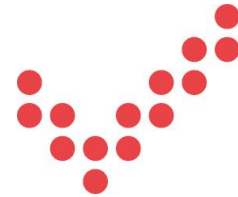
Tasapuolisuus

Luottamuksesta arvoa.

Yhteistyö

Yhdessä sisulla.

Asiantuntemus

Asiantuntijuus intohimona.

Kohti tavoitteita

Maakunnan paras ja Euroopan kärkeä edunvalvojana, kehittäjänä, yhteistyön tekijänä ja työpaikkana.

Tavoitteemme on viritetty riittävän kunnianhimoiseksi. Haluamme olla maakunnan paras, mutta se ei vielä riitä – haluamme olla myös Euroopan kärkeä.

Samalla viestimme, että elämme kansainvälistä arkea. Strategiatyön aikana tavoitteet ja toiminnan kärjet ovat ryhmittyneet edunvalvonnan, kehittämisen ja yhteistyön tehtävien ympärille. Lisäksi haluamme olla hyvä ja haluttu työpaikka.

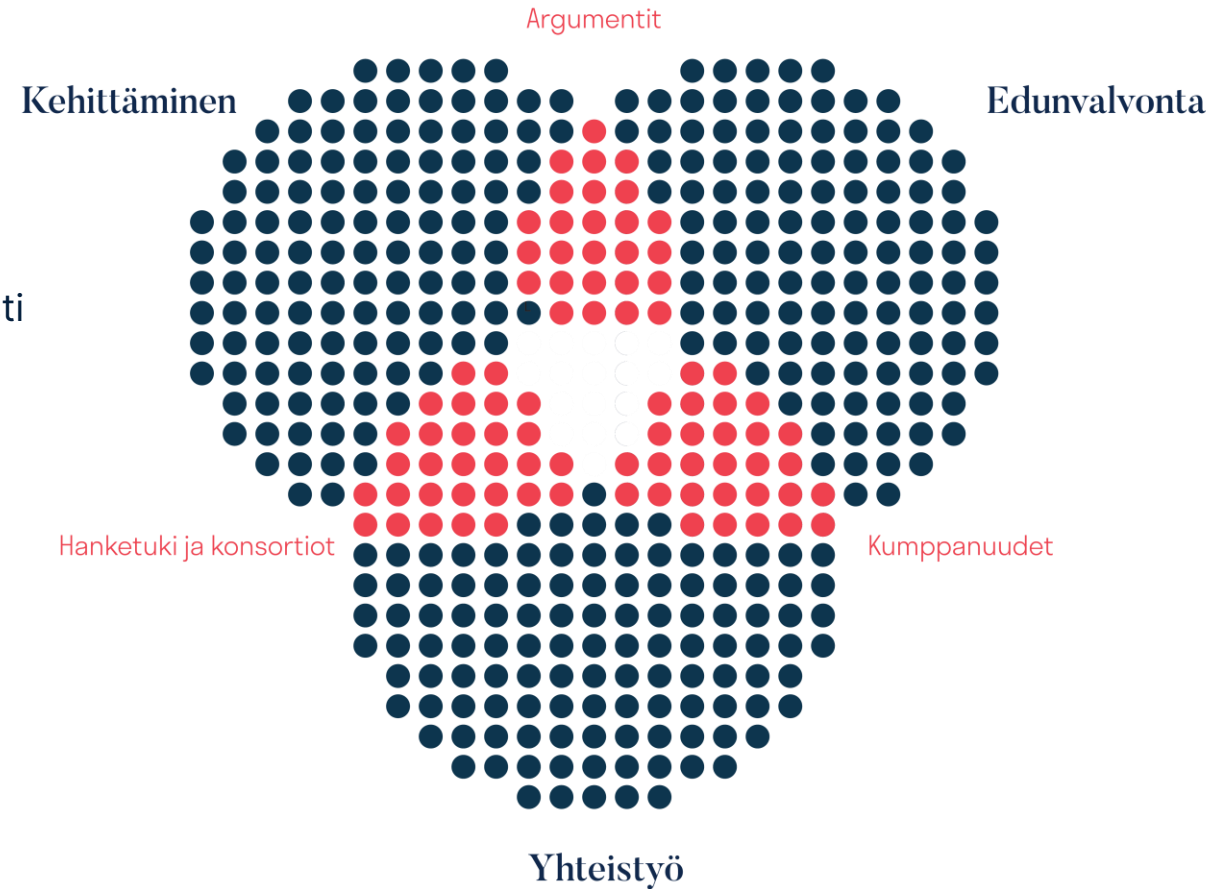

Sanat ovat tekoja

Hämeen liiton toiminnan kärjet 2020–2025

Tekemisemme painopisteet ryhmittyvät tavoitteiden mukaisesti edunvalvonnan, yhteistyön ja kehittämisen tehtäviin. Erityisen kiinnostavia tapahtuu painopisteiden välisillä rajapinnoilla.

Johdanto toiminta- ja taloussuunnitelmaan ja talousarvioon

Vuoden loppuun mennessä maakuntavaltuuston on hyväksyttävä kuntayhtymän talousarvio ja talouden vastuut ja velvoitteet seuraavaksi kalenterivuodeksi (kuntalaki). Samalla valtuusto hyväksyy taloussuunnitelman kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarvion kiinteä yhteys taloussuunnitelmaan todetaan laissa: talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio- ja suunnitelma laaditaan siten, että ne toteuttavat kuntayhtymän strategiaa ja sen edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Samalla hyväksytään kuntayhtymän toiminnan ja talouden tavoitteet.

Palvelutoimintaa ja investointihankkeita koskevien tavoitteiden asettaminen sekä niiden edellyttämien menojen ja tulojen budjetointi tehdään talousarvion käyttötalousosassa ja investointiosassa. Tuloslaskelmassa osoitetaan tulo- ja menojen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa on yhteenveto rahanlähteistä ja käytöstä.

Kuntayhtymän perussopimuksen mukaan maakuntavaltuusto hyväksyy syyskokouksessaan Hämeen liiton seuraavan vuoden talousarvion ja kolmea tai useampaa vuotta koskevan taloussuunnitelman.

Maakuntavaltuusto hyväksyy talousarviossa sitovat toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot (Hämeen liiton hallintosääntö). Talousarviosta päättäessään maakuntavaltuusto määrittelee, mitkä ovat sen sitovina hyväksymät toiminnan tavoitteet.

Toiminta- ja taloussuunnitelma 2026–2028 ja talousarvio 2026 laaditaan nivelvaiheessa, jossa Hämeen liiton valtuuston 25.11.2019 hyväksymää strategiaa ollaan uudistamassa ja uusi strategia on tulossa valtuuston hyväksyttäväksi loppuvuonna 2025.

Maakuntahallitus hyväksyy talousarvioon perustuvan työohjelman vuodelle 2026. Siinä päätetään tarkemmista toiminnoista ja seurannasta, joilla päästään valtuuston asettamiin tavoitteisiin. Maakuntahallitus seuraa toiminta- ja taloussuunnitelman toteutumista.

Maakunnan kehittämisen lähtökohdat

Kanta-Hämeen sijainti kasvukäytävän keskellä tarjoaa vahvat edellytykset kehitykselle. Potentiaalia ei ole vielä täysin hyödynnetty, mutta teollinen perinne ja monipuolinen elinkeinorakenne luovat vankan perustan.

Avainaloja ovat elintarviketeollisuus, metallituotteiden valmistus ja jalostus sekä bio- ja kiertotalous. Forssan seutu profiloituu kiertotalouden edelläkävijänä, Hämeenlinnan seutu palvelu- ja asiantuntijatyön keskuksena ja Riihimäki robotiikan ja puolustusteollisuuden osaajana.

Puolustusteollisuus on Kanta-Hämeen nouseva avainala. Liikevaihto on kasvanut muutamassa vuodessa useilla kymmenillä miljoonilla euroilla, mikä kuvastaa alan kovaa kotimaista ja kansainvälistä kysyntää. Maakunnan yritykset valmistavat muun muassa ajoneuvoja, aseita ja suojavarusteita. Kasvu nojaa myös robotiikkaan, digitaalisiin ratkaisuihin ja kaksikäyttöteknologioihin. Puolustusteollisuus tuo maakuntaan investointeja ja työpaikkoja sekä vahvistaa sen asemaa osana Euroopan huoltovarmuutta ja teknologista kehitystä.

Työllisyysaste on valtakunnallista keskitasoa parempi, mutta pitkittynyt työttömyys ja erityisesti rakennusalan vaikeudet haastavat etenkin kaupunkiseutuja. Työmarkkinoiden tasapainottaminen edellyttää osaamisen jatkuvaa kehittämistä, työllistymisen polkujen sujuvoittamista ja kansainvälisten osaajien kiinnittymistä alueelle.

Väestörakenteen muutos on maakunnan suurin haaste. Syntyvyys on historiallisen matalaa ja luonnollinen väestönkehitys negatiivista. Jatkossa muuttoliikkeen merkitys on keskeinen. Maahanmuutto ja paluumuutto voivat muuttaa kokonaiskehityksen suunnan vahvistamalla väestöpohjaa ja työikäisten määrää. Samalla tarvitaan älykästä sopeutumista, jotta palvelut ja arjen rakenteet säilyvät toimivina myös väestön muuttuessa.

Maakunnan veto- ja pitovoima rakentuu kovista ja pehmeistä tekijöistä. Investoinnit, vienti ja TKI-toiminta luovat talouden perustan, kun taas luonnonläheisyys, kulttuuri, matkailu ja turvallisuus tekevät maakunnasta entistä houkuttelevamman. Vahvuutena on arjen laatu ja helppous.

Maakunnan suunnittelujärjestelmä

Aluesuunnittelu

Maakunnan aluesuunnittelua ohjaava Kanta-Hämeen maakuntakaava 2040 on kokonaismaakuntakaava, joka kattaa koko maakunnan alueen. Valmistelussa tällä hetkellä on kokonaiskaavaa päivittävä vaihemaakuntakaava. Maakuntakaava määrittelee maakunnan maankäytön pitkän ajanjakson kehittämisen suuntaviivat. Kaavan aluevaraukset esitetään kartalla kaavamerkintöinä ja kaavamääräyksinä. Kaavaan kuuluu myös kaavaselostus.

Maakuntakaava sisältää maakunnan kehityksen kannalta oleelliset alueet ja se ohjaa kuntien kaavoitusta ja viranomaisten muuta alueidenkäyttöä koskevaa suunnittelua.

Osana aluesuunnittelua liitto vastaa liikennejärjestelmäsuunnittelutyöstä alueellaan.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman lähtökohtana on kehittää maakunnan kaikkia liikennemuotoja tasapuolisesti tulevaisuuteen katsoen.

Aluekehitys

Maakunnan aluekehittämistä ohjaa Kestävän kasvun Häme 2022–2025 –maakuntaohjelma, joka perustuu maakuntamme avaintoimijoiden yhteiseen tahtotilaan Hämeen kehittämisestä. Valmistelussa on tällä hetkellä maakuntaohjelma vuosille 2026–2029 valtioneuvoston 2025 laatiman aluekehittämis päätöksen painopisteiden pohjalta. Vaikutamme uuden EU:n alue- ja rakennepolitiikan sisältöön 2028–2034. Tavoitteenamme on vahvistaa suunnitelmallisesti Hämeen TKI-toimintaa ja osaamista sekä kehittää sitä tukevaa infrastruktuuria.

Maakuntaohjelma sisältää maakuntamme mahdollisuuksiin ja tarpeisiin, kulttuuriin ja muihin erityispiirteisiin perustuvat kehittämisen tavoitteet sekä maakunnan älykkään erikoistumisen strategian.

Kanta-Hämeen aluekehittämisessä pyrimme keskittymään asioihin, jotka tukevat Kanta-Hämeen maakunnan kehittymistä, ovat toteutettavissa ja rahoitettavissa.

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Luottamushenkilöhallinto.

Maakuntavaltuusto

Tarkastuslautakunta

Maakuntahallitus

Maakunnan yhteistyöryhmä

Maakuntavaltuuston toiminta

Hämeen liiton ylintä päätösvaltaa käyttää maakuntavaltuusto, jossa on 53 jäsentä. Maakuntavaltuutetut ja varavaltuutetut ovat omien kuntiensä kunnanvaltuuston jäseniä.

Jäsenkuntien edustajainkokous valitsi 18.6.2025 maakuntavaltuuston jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet vuoden 2025 kuntavaalien tulokseen perustuen. Jäsenet edustavat maakuntavaltuustossa jäsenkuntiaan.

Valtuuston keskeinen tehtävä on päättää maakunnan kehittämistä ohjaavista strategisista linjauksista, suunnitelmista, toimintaohjelmista ja maankäytön alueellisista suunnitelmista. Se käsittelee ja hyväksyy vuosittain Hämeen liiton toiminta- ja taloussuunnitelman ja talousarvion. Se ohjaa myös resurssien kohdentamista asettamalla tavoitteet talousarviovuoden toiminnalle.

Valtuusto hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, jossa valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista arvioidaan.

Tarkastuslautakunnan toiminta

Maakuntavaltuusto valitsi elokuussa 2025 tarkastuslautakunnan omaa toimikauttaan vastaavaksi ajaksi. Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet ovat maakuntavaltuuston jäseniä.

Tilintarkastajaksi maakuntavaltuusto on valinnut TALVEA Julkishallinnon palvelut Oy:n.

Tarkastuslautakunta vastaa Hämeen liiton hallinnon ja talouden tarkastuksesta ja sen järjestämisestä. Lautakunta arvioi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista ja seuraa, että kuntayhtymän tilintarkastus toteutetaan hyvän kunnallisen tilintarkastustavan edellyttämällä tavalla.

Maakuntahallituksen toiminta

Maakuntavaltuusto valitsi elokuussa 2025 yksitoista jäsentä maakuntahallitukseen Hämeen liiton perussopimuksen mukaisesti. Jäsenet valittiin maakunnan kolmelta seutukunnalta väestömäärien suhteessa.

Hallituksen muodostamisessa noudatettiin vuoden 2025 kuntavaalien poliittista äänijakaumaa maakunnassa. Hallituksen toimintakausi on sama kuin valtuustolla.

Maakuntahallitus valvoo kuntayhtymän etua, edustaa sitä ja tekee sen puolesta sopimukset. Sen tehtävänä on valmistella ja tehdä esitykset valtuustolle kaikista keskeisistä strategisista suunnitelmista ja asioista, liiton toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja talousarviosta sekä muista valtuuston käsittelyyn menevistä asioista. Lisäksi hallitus vastaa valtuuston päätösten täytäntöönpanosta.

Valtuuston asettamien tavoitteiden saavuttamiseksi maakuntahallitus antaa toimintalinjaukset Hämeen liiton toiminnalle. Se seuraa asetettujen tavoitteiden toteutumista osavuosikatsauksissa.

Hallitus käsittelee kehittämishankkeille muun muassa Euroopan aluekehitysrahaston varoista myönnettäväksi tulevat tuet.

Maakunnan yhteistyöryhmän toiminta

Maakuntahallitus asetti maakunnan yhteistyöryhmän (MYR) 15.11.2021 § 195. MYR koostuu maakunnan kehittämisen kannalta tärkeimmistä yhteistyötahoista ja valtionhallinnon organisaatioista seuraavasti:

1. Maakunnan kunnat ja Hämeen liitto, 8 jäsentä
2. Ohjelmia rahoittavat valtion viranomaiset ja muut yhteistyöryhmän tehtävien kannalta merkittävät valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot, 8 jäsentä
3. Maakunnan kehittämisen kannalta keskeiset tahot kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjä, kansalaisyhteiskuntaa kuten ympäristö-, tasa-arvo- ja syrjimättömyyden edistämistä edustavia järjestöjä sekä muita alueen erityispiirteiden kannalta keskeisiä tahoja, 8 jäsentä

MYR toimii kumppanuuselimenä Euroopan alue- ja rakennepolitiikan ohjelman osalta 2021/1060, art. 8. Ryhmästä ja sen tehtävistä säädetään laissa (756/2021/toimeenpanolaki) ja valtioneuvoston asetuksessa (797/2021) alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin (EU) alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta.

MYR työskentelee maakuntavaltuuston toimikauden ajan. Hämeen liitto saa toiminnan kustannuksiin tukea EU:n rakennerahastojen teknisestä tuesta, joten MYRin kustannukset kohdennetaan projektitoiminnan kustannuspaikalle omalle projektilleen.

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Toiminta ja tavoitteet 2026 ja suunnitelma 2027–2028

- Hämeen maakuntavaltuustotason tavoitteet vuodelle 2026
- Hämeen maakuntavaltuuston suunnitelmavuodet 2027–2028

Edunvalvonta

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2026

Tavoite	Mittarit
Vaikutamme yhdessä eteläisen Suomen maakuntien kanssa siihen, että vuonna 2028 alkavalla EU-ohjelmakaudella rahoitusta kohdennetaan nykyistä paremmin vastaamaan Kanta-Hämeen tarpeisiin. Edistämme alueperusteista EU-politiikkaa.	Toteutuneet vaikuttamistoimet ja panostukset
Kuntien edunvalvontahankkeiden edistäminen.	Kunnilta saatujen edunvalvonta-asioiden toteuma
Edesautamme puolustus- ja turvallisuusalan vahvistumista Kanta-Hämeessä ja DEFINE-verkoston kasvua.	- Ekosysteemirakenteen kasvaminen ja alan yritysten kasvu - EU-näkyvyys
Vaikutamme viestinnän keinoin Kanta-Hämeen positiiviseen kehittymiseen.	Maakunnan medianäkyvyys
Edistämme pienten ja keskisuurten kuntien ja kaupunkien asemaa EU:n kaupunkipolitiikassa.	Toteutuneet vaikuttamistoimet
Vaikutamme uuden EU:n alue- ja rakennepolitiikan 2028–34 ohjelmakauden sisältöön.	Toteutuneet vaikuttamistoimet ja panostukset

Suunnitelmavuodet 2027–2028

Tavoite	Mittarit
Varmistamme osaltamme, että Helsinki-Tampere-välisen pääradan välityskyvyn parantaminen etenee suunnitellusti Pasila-Tampere-välillä.	- Ohituspaikkojen suunnittelu on valmistunut ja rakentaminen alkanut - Pääradan kehittämisen rahoitus
Varmistamme, että liikenneyhteydet Kanta-Hämeestä maan sisällä ja kansainvälisesti ovat sujuvat ja turvalliset, jotta ne palvelevat hyvin maakunnassa toimivia yrityksiä ja asukkaita.	- Liikennejärjestelmäsuunnitelman päivittäminen - Parempien yhteyksien toteutumiseen on vaikutettu yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
Vaikutamme valtakunnallisiin suunnitelmiin ja päätöksentekoon valtatie 10 ja kantatie 54 hankkeiden edistämiseksi. Edistämme valtatie 2 liikennekäytävän hankkeita ja toimimme keskeisessä roolissa HFP-neuvottelukunnassa.	Hankkeiden suunnittelu- ja toteutusrahoitus

Yhteistyö

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2026

Tavoite	Mittarit
Teemme vahvaa yhteistyötä Länsi-Suomen maakuntien kanssa liikennettä, EU-edunvalvontaa sekä teollisuuspolitiikkaa koskevissa asioissa.	Länsi-Suomella on oma yhteinen kehitysohjelma, jonka toimeenpanoa edistetään yhdessä valtion kanssa.
Toteutamme tiivistä vuoropuhelua jäsenkuntiemme kanssa Hämeen liiton toiminnasta nykyisessä aluekehittämisen ja aluetoimijoiden tilanteessa.	Hämeen liiton vierailut jäsenkuntien hallituksiin ja valtuustoihin ja kuntien toivomille toimialoille
Häme EU Office tuo konkreettista ja pitkäkestoista lisäarvoa ylläpitäjilleen.	- Ylläpitäjät ovat hyödyntäneet EU Officen asiantuntemusta: koulutusten määrä ja tapaamisen määrä - EU Office on toiminut Hämeen liiton edunvalvonnan ja yhteistyön linkkinä EU-organisaatioiden suuntaan: tapaamisten määrä - Häme EU Officen toiminnan jatkuvuus
Teemme Hämeen liiton toimintaa tunnetummaksi jäsenkunnille, luottamushenkilöille ja sidosryhmille.	- Toteutunut yhteydenpito jäsenkuntiin - Näkyvyys toimitetussa mediassa - Uutiskirjeen tilausmäärät, avausprosentti, lukuprosentti - Sosiaalisen median perusmittarit: tavoitavuus, katselukerrat
Edistämme maakuntamielikuvaustyötä viestinnän ja markkinoinnin keinoin ja olemassa olevien resurssien puitteissa.	- Yhteistyö maakunnan muiden toimijoiden kanssa (esim. VisitHäme, kunnat) - Sosiaalisen median mittarit
Sovimme uusien Keski-Suomen ja Sisä-Suomen elinvoimakeskusten kanssa yhteistyön muodot ja priorisoimme sisällöt.	- Yhteistyö on tiivistä ja läpileikkaavaa - Yhteistyön muodot, työnjako ja sisällöt on sovittu

Suunnitelmavuodet 2027–2028

Tavoite	Mittarit
Vakiinnutetaan vuoropuhelua Hämeen liiton jäsenkuntien kanssa.	Vuoropuhelun mallit

Kehittäminen: Aluekehittäminen

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2026

Tavoite	Mittarit
Käynnistämme maakuntaohjelman 2026-29 jalkauttamisen ja edistämme maakuntaohjelman tavoitteiden täyttymistä.	• Toteutamme maakuntaohjelman 2026–2029 tavoitteita • Maakuntaohjelman mukaiset rahoitetut hankkeet • Järjestetyt tilaisuudet ja webinaarit
Toteutamme EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027.	• Rahoitushaut on järjestetty. • Maakuntaohjelman älykkään erikoistumisen strategian mukaisia hankkeita on rahoitettu.
Vahvistamme maakunnan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) vaikuttavuutta ja ekosysteemistä toimintatapaa.	• Osallistumisten määrä valittuihin verkostoihin • Rahoituksen määrän kohdentuminen Kanta-Hämeeseen • Toteutuneet maakunnalliset ja kansainväliset hankkeet
Panostamme hankerahoituksen viestintään ja markkinointiin	• Osallistujamäärät hakuinfoissa ja rahoitukseen liittyvissä tilaisuuksissa • Ohjelmanmukaisuusneuvonnan tapaamiset • Uutiskirjeen tilausmäärät, avausprosentti ja lukuprosentti • Sosiaalisen median perusmittarit: tavoitavuus ja katselukerrat

Suunnitelmavuodet 2027–2028

Tavoite	Mittarit
Edistämme maakuntaohjelman tavoitteiden täyttymistä.	• Toteutuneet tavoitteet • Rahoitetut hankkeet • Järjestetyt tilaisuudet ja webinaarit
Jatkamme EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelmaa Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027 toimeenpanoa.	• Rahoitushaut on järjestetty. • Maakuntaohjelman älykkään erikoistumisen strategian mukaisia hankkeita on rahoitettu.
TKI-panostukset maakunnassa lisääntyvät.	• Kanta-Hämeen TKI-panostukset ovat saavuttaneet muiden maakuntien tasoa.

Kehittäminen: Aluesuunnittelu

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2026

Tavoite	Mittarit
Päivitämme Kanta-Hämeen omaa liikennejärjestelmäsuunnitelmaa.	Kanta-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelma on valmistunut.
Käsitlemme vaihemaakuntakaavaluonnoksesta saadun palautteen ja työstämme kaavaehdotuksen valmiiksi ja asetamme sen nähtäville.	Kaavaehdotus valmistellaan vuoden 2026 aikana.
Valmistelemme yhteistyössä ylimaakunnallisen päätaryhmän kanssa pääradan kehittämisstrategian radan tulevaisuuden visioksi.	Pääradan kehittämisstrategia on valmistunut.
Edistämme maakunnallista ilmastonmuutokseen sopeutumista toteuttamalla ilmastonmuutokseen sopeutumisen toimenpidesuunnitelmaa. Seuraamme ilmastonmuutoksen hillinnän toteutumista maakunnallisen ilmastovahdin avulla.	Ilmastovahti on aktiivisessa käytössä kunnissa ja muilla maakunnan toimijoilla. Toimenpiteiden määrä jatkaa kasvua.

Suunnitelmavuodet 2027–2028

Tavoite	Mittarit
Ilmastovahti on edelleen aktiivisessa käytössä.	Toimenpiteiden määrä lisääntyy.
Kanta-Häme osaksi kansallisen vetyverkon kehitystä.	Osallistuminen toimintaan
Kaavasta saadut lausunnot ja muistutukset huomioidaan kaavan valmistelussa. Saamme vaihemaakuntakaavan valmiiksi hyväksymistä varten.	Maakuntavaltuusto on hyväksynyt vaihemaakuntakaavan.

Yksilö – Organisaatio – Verkosto

Maakuntavaltuuston tavoitteet vuodelle 2026

Tavoite	Mittarit
Hämeen liitto on houkutteleva työnantaja.	• Laadukkaiden hakemusten määrä avoimiin työpaikkoihin • Asiantuntijoiden pysyvyys Hämeen liiton työntekijöinä • Henkilöstöraportti • Työtyytyväisyyskysely
Hämeen liiton organisaatiostrategian käyttöön ottaminen	• Luottamuksen, maineen ja brändin mittaaminen • Strategiaprosessin arviointi
Olemme tiedolla johtamisen asiantuntija, joka tuottaa ajantasaista ja luotettavaa tietoa maakunnan päätöksenteon ja kehittämisen tueksi.	• Maakuntaohjelman seuranta toteutetaan yhdessä maakunnan tilannekuvan kanssa. • Aluekehityksen tilannetta seurataan systemaattisesti. • Kunnille ja sidosryhmille tuotetaan ajankohtaisia tiedolla johtamisen sisältöjä. • Päätöksenteon tueksi laaditaan analyysseja ja selvityksiä.
Ylläpidämme ajantasaista sopimus-, asianhallinta ja arkistojärjestelmää. Kehitämme liiton toimintaa lainsäädännön edellyttämin uudistuksin sekä tarvittavilla hallintosäännön ja ohjeistuksen muutoksilla.	• Sopimusten sekä asianhallinta- ja arkistojärjestelmän ajantasaisuus • Lainsäädäntöuudistusten edellyttämät toimeenpanotoimet, hallintosäännön päivitykset sekä ohjeistusten muutokset.

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Talousarvio perusteluineen vuodelle 2026 ja taloussuunnitelma vuosille 2026–2028

Talousarvion yleisperustelut ja sitovuusaste

Hämeen liiton talousarvio laaditaan kuntalain ja kirjanpitolain edellyttämällä tavalla. Toimintasuunnitelmassa esitetään toiminnalliset tavoitteet sekä niiden toteuttamiseksi osoitettavat resurssit. Kuntalain mukaan kuntayhtymän toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota, johon on sisällytettävä käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Talousarvion sekä siihen mahdollisesti tehtävät muutokset päättää valtuusto.

Käyttötalousoosassa maakuntavaltuusto hyväksyy sitovasti toimintakatteen seuraaville tulosalueille:

- Luottamushenkilöhallinto (valtuusto, tarkastuslautakunta ja hallitus)
- Operatiivinen toiminta
- Projektit

Hämeen liiton hallinnoimat projektit tukevat liiton tavoitteiden saavuttamista ja tehtävien toteuttamista. Niiden talousarviot yhteensä esitetään erikseen ulkopuolisen kohdennetun rahoituksen ja siitä seuraavan projektikohtaisen seuranta- ja raportointitarpeen vuoksi.

Talousarvio vuodelle 2026

Hämeen liiton lakisääteisen toiminnan taloudellisen perustan muodostavat jäsenkuntien maksut liitolle. Jäsenmaksujen muodostama taloudellinen perusta asettaa raamit Hämeen liiton toiminnalle ja sille asetettaville tavoitteille.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosan toimintatuotoissa jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2026 ovat yhteensä 2.140.100 euroa. Kuntakohtaiset maksuosuudet voivat hieman muuttua, mikäli verotulojen kertymien suhteissa tapahtuu jäsenkuntien välillä muutoksia.

Kuntakuntakohtaiset jäsenmaksut määräytyvät viimeisimmän tiedossa olevan verovuoden kunnallis- ja yhteisöverokertymien suhteen mukaisesti. Jäsenkuntien maksuosuudet vuodelle 2026 -taulukko on sivulla 40.

Kuntien maksut käytetään luottamushenkilöhallinnon ja operatiivisen toiminnan toimintakulujen kattamiseen. Projektitoiminta rahoitetaan pääasiassa ulkopuolisella projektirahoituksella.

Jäsenkuntien maksuosuuksia esitetään korotettavaksi vuodelle 2025 yhteensä 39 600 eurolla. Korotuksella katetaan yhdessä säästötoimien kanssa kunnallisen alan palkkaratkaisun aikaansaama palkkakulujen nousu sekä osaltaan tasopalkkajärjestelmän edellyttämät palkkaharmonisoinnit.

Käyttötalousoosan yksityiskohtaiset perustelut 1/3

Luottamushenkilöhallinto

Luottamushenkilöhallinto sisältää maakuntavaltuuston, tarkastuslautakunnan ja maakuntahallituksen toimintatuotot ja -kulut. Talousarviossa on varauduttu luottamushenkilöiden kokous- ja vuosipalkkioiden, matkakorvausten, ansionmenetykskorvausten sekä muiden kokouskustannusten maksamiseen.

Maakuntavaltuusto kokoontuu vuonna 2026 kahteen varsinaiseen kokoukseen, kevätkokoukseen ja syyskokoukseen. Niiden lisäksi varaudutaan yhden valtuustoseminaarin kustannuksiin.

Tarkastuslautakunta varautuu pitämään viisi kokousta. Lisäksi varaudutaan sopimuksen mukaisiin tilintarkastuspalkkioihin sekä lautakunnan jäsenten ajankohtaiskoulutukseen.

Maakuntahallituksen osalta talousarviossa on varauduttu yhteentoista kokouskertaan vuonna 2026. Lisäksi on varauduttu hallituksen työseminaarin pitämiseen.

Luottamushenkilöhallinnon toimintakuluihin vuodelle 2026 on varattu yhteensä 125.000 euroa. Vastaavasti myös jäsenkuntien jäsenmaksuja kohdennetaan luottamushenkilöhallintoon 125.000 euroa, joka muodostaa luottamushenkilöhallinnon toimintatuotot.

Käyttötaloussosan yksityiskohtaiset perustelut 2/3

Operatiivinen toiminta

Liiton operatiivinen toiminta on organisoitu kolmelle vastuualueelle:

- Edunvalvonta
- Kehittäminen
- Yhteistyö

Vastuualueiden määrärahat ovat yhteisiä. Myös operatiivinen työ tavoitteiden saavuttamiseksi ylittää merkittävässä määrin liiton vastuualueiden rajat.

Operatiivisen toiminnan toimintakulut vuonna 2026 arvioidaan olevan yhteensä 2 116 700 euroa. Operatiivisen toiminnan toimintatuotot ovat yhteensä 2 116 700 euroa. Jäsenkuntien maksuosuuksia kohdennetaan operatiiviseen toimintaan 2 015 100 euroa.

Henkilöstökulut 1 507 080 euroa muodostavat yli 70 prosenttia operatiivisen toiminnan kuluista. Palvelujen ostoihin on varattu 512 880 euroa ja niiden osuus on 24 prosenttia operatiivisen toiminnan toimintakuluista. Palveluiden ostoihin sisältyvät muun muassa asiantuntija- ja konsulttipalvelusten hankinnat, ICT-palveluiden osto, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden osto, painatusten ja ilmoitusten kustannukset, posti- ja telepalvelut, puhtaanapito, rakennusten ja koneiden kunnossapito sekä liiton yhteistoimintaosuuksien rahoitus.

Käyttötalouden yksityiskohtaiset perustelut 3/3

Projektit

Hämeen liitto voi ottaa toteutettavakseen Hämeen liiton strategian mukaisia projekteja, jotka edistävät maakunnan kehittämiselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista ja jotka ovat sellaisia, joiden toteuttaminen liiton hallinnoimana on tarkoituksenmukaista maakunnan näkökulmasta.

Vuonna 2026 projektien toimintatuotot ovat 457 290 euroa ja toimintakulut 467 040 euroa. Projektien menot katetaan lähes kokonaan erillisellä projektirahoituksella, joten projekteilla ei ole juurikaan vaikutusta jäsenkuntien maksuosuuksiin.

Investointiosa

Investointiosassa ei esitetä tehtäväksi uusia varauksia.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa ei ole sitovia määrärahoja. Rahavarojen muutos on –6 050 euroa.

Tuloslaskelma

Vuodelle 2026 laaditussa talousarviossa toimintatuottoja on laskettu kertyvän yhteensä 2 698 990 euroa. Toimintatuotoista 79 prosenttia on jäsenkuntien maksuosuuksia, joita on laskettu saatavan yhteensä 2 140 100 euroa. Tukien ja avustusten määrä on 532 290 euroa.

Talousarvion mukaiset vuoden 2026 toimintakulut ovat 2 708 740 euroa. Kaikista Hämeen liiton toimintakuluista henkilöstökulujen osuus on 1 879 140 euroa eli 69 prosenttia. Henkilöstökuluihin sisältyvät henkilökunnan palkkojen ja sivukulujen lisäksi luottamushenkilöiden palkkiot sivukuluineen. Palvelujen ostojen osuus kuluista on 684 410 euroa eli 25 prosenttia. Aineiden ja tarvikkeiden hankintojen osuus on 20 850 euroa (alle yhden prosentin) ja muiden toimintakulujen osuus 124 340 euroa (vajaa 5 prosenttia) toimintakuluista.

Vuoden 2026 toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakate, on –9 750 euroa ja vuosikate –6 050 euroa. Vuoden 2026 tilikauden tulokseksi tulee suunnitelman mukaan –6 050 euroa ja poistoerojen muutosten jälkeen vuonna 2026 Hämeen liitolle jää 8 950 euroa ylijäämää.

Talousarviotaulukot vuodelle 2026 ja suunnitelmavuosille 2026–2028

Taulukko: Käyttötalousosa

Käyttötalousosa		TP 2024	TA 2025 Muutettu	2026	Muutos-% TA 2025-TA 2026	TS 2027	TS 2028
Luottamushenkilöhallinto							
	Toimintatuotot	135 000	125 000	125 000	0 %	125 000	125 000
	Toimintakulut	85 248	125 000	125 000	0 %	125 000	125 000
	Toimintakate	49 752	0	0		0	0
Operatiivinen toiminta							
	Toimintatuotot	2 049 371	2 026 500	2 116 700	4 %	2 041 610	2 041 610
	Toimintakulut	2 121 682	2 090 370	2 116 700	1 %	2 057 810	2 027 210
	Toimintakate	-72 310	-63 870	0	-100 %	-16 200	14 400
Projektitoiminta							
	Toimintatuotot	526 223	607 860	457 290	-25 %	231 160	33 250
	Toimintakulut	535 823	607 860	467 040	-23 %	240 910	43 000
	Toimintakate	-9 600	0	-9 750	100 %	-9 750	-9 750
HÄMEEN LIITTO YHTEENSÄ							
	Toimintatuotot	2 710 594	2 759 360	2 698 990	-2 %	2 397 770	2 199 860
	Toimintakulut	2 742 752	2 823 230	2 708 740	-4 %	2 381 910	2 193 410
	Toimintakate	-32 157	-63 870	-9 750	-85 %	15 860	6 450

Taulukko: Tuloslaskelma

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
		muutettu			
Myyntituotot	2 161 743	2 200 500	2 147 100	2 147 010	2 147 010
Tuet ja avustukset	532 443	513 860	532 290	231 160	33 250
Muut toimintatuotot	16 408	45 000	19 600	19 600	19 600
Toimintatuotot	2 710 594	2 759 360	2 698 990	2 397 770	2 199 860
Henkilöstökulut	1 706 438	1 809 075	1 879 140	1 736 520	1 577 210
Palvelujen ostot	887 215	867 505	684 410	546 360	516 400
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	28 115	25 150	20 850	20 200	20 200
Muut toimintakulut	120 985	121 500	124 340	78 830	79 600
Toimintakulut	2 742 752	2 823 230	2 708 740	2 381 910	2 193 410
Toimintakate	-32 157	-63 870	-9 750	15 860	6 450
Rahoitustuotot ja -kulut	7 156	500	3 700	3 600	3 500
Vuosikate	-25 001	-63 370	-6 050	19 460	9 950
Suunnitelmanmukaiset poistot	-6 808	-6 100	0	0	0
Tilikauden tulos	-31 809	-69 470	-6 050	19 460	9 950
Poistoeron muutos	5 207	4 480	0	0	0
Varausten muutos	0	0	0	0	0
Rahastojen muutos	21 250	15 000	15 000	15 000	15 000
Tilikauden yli/alijäämä	-5 352	-49 990	8 950	34 460	24 950

Taulukko: Investointiosa

Investointiosa					
Toimielin:	Maakuntahallitus				
Tehtävä:	Operatiivinen toiminta				
	Tilinpäätös	Talousarvio	Talousarvio	Taloussuunnitelma	
	2024	2025	2026	2027	2028
Menot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tulot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Nettomenot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Taulukko: Rahoitusosa

Rahoitusosa			TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta							
	Vuosikate		-25 001	-63 370	-6 050	19 460	9 950
	Satunnaiset erät	+ / -					
	Tulorahoituksen korjauserät	+ / -					
Intestointien rahavirta							
	Investointimenot	-					
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	-					
	Pysyvien vastaavien						
	hyödykkeiden luovutustulot	-					
Toiminnan ja investointien rahavirta			-25 001	-63 370	-6 050	19 460	9 950
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
	Antolainasaamisten lisäys	-					
	Antolainasaamisten vähennys						
Lainakannan muutokset							
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+					
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-					
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	+ / -					
Oman pääoman muutokset							
Muut maksuvalmiuksen muutokset			120 301				
Rahoituksen rahavirta							
Rahavarojen muutos			95 300	-63 370	-6 050	19 460	9 950
Lainakanta 31.12		-	-	-	-	-	-

Taulukko: Jäsenkuntien maksuosuudet vuodelle 2026

JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUSARVIO VUODELLE 2026

	Kunnallisverot	Yhteisöverot	Verot yhteensä	Maksu-osuus	Maksuosuus
	2023	2023	2023		2026
	euro	euro	euro	%	euro
FORSSA	23 791 345	4 057 548	27 848 893	8,34	178 500
HATTULA	16 728 376	2 657 139	19 385 515	5,81	124 253
HAUSJÄRVI	14 642 331	975 712	15 618 043	4,68	100 105
HUMPPILA	3 439 238	346 986	3 786 224	1,13	24 268
HÄMEENLINNA	121 957 130	16 488 783	138 445 913	41,46	887 382
JANAKKALA	28 533 762	2 723 982	31 257 744	9,36	200 349
JOKIOINEN	8 333 800	602 653	8 936 453	2,68	57 279
LOPPI	13 211 494	1 534 814	14 746 308	4,42	94 518
RIIHIMÄKI	48 766 424	10 216 050	58 982 474	17,67	378 053
TAMMELA	9 943 928	994 802	10 938 730	3,28	70 113
YPÄJÄ	3 751 334	192 671	3 944 004	1,18	25 279
YHTEENSÄ	293 099 161	40 791 141	333 890 303	100,00	2 140 100
Luottamushenkilöhallinto		125 000			
Liiton operatiivinen toiminta		2 015 100			
Projektit		0			
Yhteensä		2 140 100			
Lähde: veronsaajat.vero.fi 7.11.2024					

Taulukko: Taseen yli-/alijäämän kehittyminen

Taseen yli-/alijäämän kehittyminen											
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Taseen yli- / alijäämä (1000 €)	885	1 023	1 038	1 257	1 257	1 257	1 258	1 258	1 259	1 144	1 118

Taulukko: Taloussuunnitelmavuodet

Taloussuunnitelmavuodet					
	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Luottamushenkilöhallinto	135 000	125 000	125 000	125 000	125 000
Operatiivinen toiminta	1 915 500	1 975 500	2 015 100	2 015 100	2 015 100
Vaihemaakuntakaava	100 000	100 000	0	0	0
Projektitoiminta	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	2 150 500	2 200 500	2 140 100	2 140 100	2 140 100

HÄMEEN LIITTO
Regional Council of Häme

Asiantuntijuus
intohimona.